

**Տ. ԱՇՈՏ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄՆԱՑԱԿԱՆՅԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ
ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԶԵՌՆԱԴՐՎԵԼՈՒ ԱՌԻԹՈՎ ՄԱՏՈՒՑՎԱԾ
ՈՒԽՏԻ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ**

(21 հունվարի 2006 թ.)

Միքելի քույրեր և եղբայրներ, մեկ շաբաթ առաջ այս Սուրբ Տաճարի մեջ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Հայրապետի Սուրբ Աջով եպիսկոպոսական օծում ստացանք և այսօր, մեկ շաբաթ հետո, Իջման այս Սուրբ Մեղանի վրա մատուցում ենք մեր ուխտի անդրանիկ Պատարագը և փառք և գոհություն վերառաքում Աստուծո, որ Իր ողորմությամբ արժանացրեց մեզ այս աստիճանին և կոչմանը և Իր Աջով մշտապես առաջնորդեց մեզ խաղաղությամբ հասնելու այս օրվան և աղոթելու այս Սուրբ Տաճարի մեջ մեր ազգի խաղաղության և փրկության, մեր Եկեղեցվո պայծառության և մեր ազգի խաղաղ ու սիրո ընթացքի համար:

Ճիշտ այս պահին, Պատարագի ընթացքին, հիշեցի ավետարանական այն հատվածը, որում պատմվում է, թե ինչպես էր Քրիստոս Իր առաքյալներին ընտրում, ինչպես էր նրանց ուսուցանում, դաստիարակում և ինչպես նրանց հասցրեց այն աստիճանին, որ առանց երկյուղի ու առանց վախի իրենց կյանքը նվիրեցին Աստուծո և մինչև մահ ծառայեցին մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսին, և ինչպես Աստուծո սուրբ շնորհները ստանալով ողջ աշխարհի մեջ տարածեցին փրկության ավետիսը:

Այսօր մենք, որպես շարունակողը առաքելական քարոզչության, որպես հետևորդը մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի, մի պահ մտածենք, արդյոք մենք մեր արժանիքներով է, որ հասանք այս աստիճանին, թե՞ դարձյալ ինչպես միշտ Աստուծո ողորմությունը և Աստուծո սերն է, որ մեզ ընտրեց և Իր բանավոր հոտի քարոզիչը դարձրեց:

Անշուշտ մարդկային մեր կյանքի մեջ միշտ մտածում ենք, թե մենք բավականին շատ բան գիտենք հավատքի և Աստուծո մասին և երբեմն մեր մարդկային կյանքը և խոսքերը մեր մտածողությանց սահմանների մեջ ենք դնում և կարծում ենք, թե ամեն ինչ գիտենք և համեմատում ենք այդ ամենը մեր կարողությունների, մեր սահմանափակ հավատքի և մեր սահմանափակ սիրո հետ:

Ճիշտ այդպես եղավ, երբ Պետրոս առաքյալին Քրիստոս հարցրեց, թե՞ Պետրոս, արդյոք սիրո՞ւմ ես Ինձ, և առաքյալը պատասխանեց, թե՞ այո՛, Տեր, սիրում եմ: Երկրորդ անգամ հարցրեց, և առաքյալը նորից պատասխանեց, որ՝ այո՛, Տեր, սիրում եմ, սակայն երբ երրորդ անգամ հարցրեց, Պետրոս առաքյալ անդադարձավ, որ իր սերը, որ ունի Աստուծո հանդեպ, ինքը չէ, որ չափում է, իր իմացությամբ չէ, որ որոշվում է այն սերը, որ ունի Աստուծո հանդեպ: Ուստի զգալով իր սխալը՝ պատասխանեց, թե՞ Տեր, Դու գիտես, թե ես արդյոք սիրում եմ Քեզ, թե ոչ:

Այսօր մենք մարդիկս ճիշտ նույն այդ հարցումի առջև ենք գտնվում մեր ամբողջ կյանքի ընթացքում: Մեզ նույնպես տարբեր առիթներով հարցնում են, թե արդյոք

մենք սիրո՞ւմ ենք իրեն կամ չենք սիրում, և մենք մեր եկեղեցի հաճախելով կամ մեր աղոթքներով կարծում ենք, թե մենք հասել ենք այն աստիճանին, որ կարող ենք համարձակապես պատասխանել մեր Տիրոջը, թե՛ այո՛, Տեր, սիրում ենք, բայց մի պահ մոռանում ենք, որ այդ սերն ու չափը որոշում է Աստված, և մենք երբ որ խոստովանում ենք այդ սերը, մեր խոսքով չէ, որ պիտի խոստովանենք, այլ Աստուծո առջև անկեղծությամբ:

Պիտի խոստովանենք, որ որքան էլ որ սիրենք, կամ որքան էլ որ սիրում ենք, դեռ չենք հասել սիրո այն աստիճանին, որ Աստված մեզանից պահանջում է, այն սերը, որ Ինքը ունի Իր ստեղծածի հանդեպ: Այսինքն երբ որ մտածում ենք, որ սիրում ենք, երբ կարծում ենք, որ սիրում ենք Աստուծո, այդժամ հիշենք, որ ոչ թե խոսքով, այլ մեր ապրած կյանքով պետք է վկայենք մեր սիրո մասին: Ուստիս Հիսուսի հարցումից հետո Պետրոս առաքյալը հասկացավ, որ գործով պիտի փաստի, որ ինքը իրապես սիրում է Աստուծո, և այդպես էլ եղավ, երբ առաքյալը իր կյանքը նվիրեց համարձակորեն քարոզելու Աստուծո ավետարանը, փրկության ավետիսը և արժանացավ Աստուծո սիրուն և ողորմությանը:

Ի՞նչ պետք է սովորենք մենք մեր կյանքի ընթացքին, որովհետև շատերը կարծում են, թե առաքյալները ավելի բարձր են, քան սովորական մարդիկ, կարծում են, թե սուրբերը, որ ապրել են այս աշխարհի վրա, ավելի վեր են, քան մարդիկ, որ այսօր ապրում են աշխարհի վրա, բայց եթե անդրադառնանք նրանց կյանքին, նրանց գործունեությանը, պիտի տեսնենք, որ նրանք ևս ծնվել են ինչպես սովորական պարզ մարդիկ, ինչպես մենք, ապրել են այս կյանքով: Սակայն երբ Աստված իրենց թելադրել է, կամ երբ Աստված պահանջել է, պարզապես նրանք համարձակություն են ունեցել Աստուծո առջև կանգնելու և ասելու, որ՝ Տեր, պատրաստ ենք Քեզ ծառայելու, պատրաստ ենք Քո կամքը կատարելու, պատրաստ ենք Քո պատվիրանները կատարելու, և Քրիստոսի պատգամի օրինակով պատրաստ ենք սիրելու մեր թշնամուն, պատրաստ ենք սիրելու մեր բարեկամին, պատրաստ ենք անելու այն, ինչ որ ցանկանում ենք, որ մարդիկ մեզ անեն: Մի խոսքով՝ անելու այն ամենը, ինչ որ Ավետարանը ու սուրբ խոսքն է պահանջում, և առանց մտածելու, թե ինչ պիտի սպասվի իրենց կյանքի օրերին, առանց մտածելու, թե ինչի պիտի արժանանան իրենք՝ մահվա՞ն, թե՞ փառավոր կյանքի, ընտրեցին Աստուծո ճանապարհը և հետո է, որ ճաշակեցին դառնությունը, միևնույն ժամանակ դրա դիմաց ստանալով Աստուծո սերը, Աստուծո օրհնությունը և Աստուծո ողորմությունը:

Այսօր մենք ևս այն նույն կարգավիճակի մեջ ենք, ինչ որ առաքյալները՝ նախքան Քրիստոսի իրենց կանչելը: Քրիստոս մշտապես կա և մեզ հետ է և ինչպես ինքն էր ասում՝ մինչև աշխարհի վախճանը ձեզ հետ եմ: Հետևաբար մշտապես մենք պիտի գիտակցենք, որ Աստված մեզ հետ է, մեր կողքին է, և մշտապես Իր խոսքերը, Իր օրհնաբեր խոսքերը, դեպի փրկություն առաջնորդող խոսքերը հնչում են մեր ունկերին: Այժմ պատասխանը մերն է, թե արդյոք մենք ի՞նչ պիտի ասենք:

Աստուծո առաքյալների կամ սուրբերի օրինակով պիտի՞ հնազանդվենք Իր խոսքին, պիտի՞ վստահենք Իրեն, թե պիտի ընտրենք մի ճանապարհ, որ չգիտենք, թե ուր

է տանում և ինչ ավարտ պիտի ունենա: Չգիտենք, թե մեր այս ապրած կյանքը ծառայություն է Աստուծո, թե մերժում է Աստուծո պատվիրանների և Աստուծո սիրո: Չգիտենք, թե ում ենք զորակցում՝ Աստուծո՞ւն, թե՞ Նրա հակառակորդին, և այս անորոշության մեջ դարձյալ մեզ պիտի օգնի Աստուծո խոսքը, որ Ավետարանի միջոցով մեզ է փոխանցվում, և նաև Աստուծո այն խոսքը, որ քիչ առաջ Ավետարանի մեջ կարդացվեց այս Սուրբ Մեղանից, թե որքան էլ դժվարությունների ու նեղությունների մեջ լինեք, մի վիստվեք, մի հուսահատվեք, այլ քաջալերվեցեք, որովհետև, ինչպես Տերն է ասում՝ «Ես հաղթեցի աշխարհին» (Հովհ. ԺԶ 33):

Իրապես Աստված երբ աշխարհ եկավ, մեզ փրկելու և օգնության համար եկավ, չեկավ, որ պարզապես տաճարներ շինվեն և մարդիկ Իրեն փառաբանեն: Ո՛չ, եկավ, որպեսզի մենք փրկություն ստանանք, եկավ՝ այս սուրբ տաճարը հիմնեց, որպեսզի նրա մեջ աղոթենք մեր փրկության և աշխարհի խաղաղության համար: Եկավ, որպեսզի մենք իրար օգնենք, իրարու սիրենք, եկավ, որպեսզի Իր պատվիրանները կատարենք, որովհետև շատերս վստահաբար խնդրում ենք Աստուծո, որպեսզի մեզ օգնի, բայց մոռանում ենք, որ Աստված անմիջապես մեզ չէ, որ օգնում է, Աստված մեր նմանների միջոցով է օգնում, ինչպես որ քիչ առաջ մեր հիշած ավետարանական խոսքում է ասվում, թե՝ ծարավ էի, և ջուր տվեցիք, մերկ էի, և հագցրեցիք, անոթի էի, և հաց տվեցիք: Երբ աշակերտները ասում են, թե մենք այդ ամենը չարեցինք Քեզ, Տեր, Հիսուս պատասխանում է, որ այն, ինչ որ ձեր եղբորը կամ ձեր նման մեկին արեցիք, նույնը նաև Ինձ արեցիք:

Այս ամենի համար եկավ Քրիստոս, որ աշխարհի մեջ նեղություն չկրենք երբեք, որ նույնիսկ եթե նեղության մեջ լինենք, միշտ հիշենք, որ Աստված եթե անմիջապես ներկա չէ, և մենք չենք տեսնում և չենք լսում, չի նշանակում, որ Նա գոյություն չունի և մեզ չի օգնում: Երբ դառնում ենք աջ կամ ձախ և տեսնում ենք մեզ նմանին մեր կողքին կանգնած, ապա նրա մեջ պիտի տեսնենք Աստուծո ներկայությունը, և եթե ուզում ենք Աստուծո ծառայություն մատուցանել, նախ ծառայություն պիտի մատուցենք նրանց, և կտեսնենք, որ Աստված պիտի չուշացնի պատասխանը, հատուցում պիտի տա մեր արածների համար թե՛ երկրի վրա և թե՛ երկնքի մեջ:

Այսօր մենք ավելի կարիք ունենք Աստուծո և Աստուծո սիրո և Աստուծո ողորմության, որովհետև մարդկային մեր կյանքի մեջ զբաղումները ավելի են շատացել, ուստի և մարդկային մեր կյանքի ընթացքը ավելի մեր անձնական, եսակենտրոն հիմքի վրա է և մեր ցանկությունների և մեր մտածումների վրա է հիմնված և մի ձևով կարծես Աստուծո հավատալը դարձել է այս զբաղումների մեկ մասը, և մենք ինչպես որ մեր կյանքի, առօրյա կյանքի ընթացքում ժամանակ ենք հատկացնում տարբեր բաների, մի փոքրիկ մաս հատկացնում ենք նաև Աստուծո կամ եկեղեցիին, հավասար դասելով, երբեմն նույնիսկ նվազ կարգով դասելով մեր առօրյա ցանկություններին կամ զբաղումներին և կարծում ենք, որ Աստուծո հավատալը կարող է խանգարել մեր կյանքի ընթացքին և կարող է մեր ցանկությունները և աշխարհական զբաղումները սահմանափակել:

Աստված սակայն չի եկել, որպեսզի մեր կյանքը խանգարի կամ մեզ անհանգստություն պատճառի, Աստված եկել է, որպեսզի մենք խաղաղ կյանք և ընթացք ունենանք և մեր աշխարհական կյանքի ընթացքում երբ որ Նրա պատվիրանները պահենք, ավելի խաղաղ, ավելի հանգիստ ձևով պիտի անցնենք այդ ճանապարհը և չպիտի տարվենք այն բոլոր սխալ երևույթներով, որ մեզ շեղում են Նրա ճանապարհից, որովհետև արդյունքում ինչ պիտի լինի, եթե մենք մեր ցանկություններով ապրենք: Պիտի կորցնենք Աստուծո, բայց եթե Աստծուն ընտրենք, Աստված մեզ ամեն ինչ պիտի տա այնքանով, որքանով որ մենք Նրա կարիքն ունենք, և Աստված մեզ պիտի օգնի որևէ նեղության կամ դժվարության պահին, և պիտի տեսնենք, որ մենք մեր կյանքը ապրել ենք խաղաղ և հանգիստ, հակառակ դժվարությունների և արդյունքում շահել ենք թե՛ Աստծուն և թե՛ Նրա սերը, և թե այն վարձն ենք ստանալու, որ երկնքի մեջ խոստացված է Իրեն հետևողների համար:

Ուրեմն միասին աղոթենք, որպեսզի Աստված Իր սերը և Իր ողորմությունը միշտ մեզ վրա պահի և մեր սրտերի մեջ հաստատի, որովհետև Աստուծո ծառայելը երբեք չպիտի խանգարի մեր կյանքի ընթացքին, այլ Աստուծո ծառայելը մեզ օգնություն պիտի լինի մեր հոգիների փրկության և աշխարհի խաղաղության: Միքենք իրար և աղոթենք միմյանց համար և հատկապես աղոթենք, որպեսզի միշտ խաղաղություն լինի աշխարհի վրա, որովհետև խաղաղությունը Աստուծո թագավորության հաստատումն է երկրի վրա, որովհետև ուր որ Աստված կա, չի կարող պատերազմ կամ թշնամություն լինել, այլ պիտի լինի սեր և խաղաղություն, և այդ սերն ու խաղաղությունը երբ որ աշխարհի վրա հաստատվի, կնշանակի, որ Աստուծո թագավորությունը արդեն հաստատվել է երկրի վրա և այդ խաղաղությունը և սերը նախ պիտի հաստատվի մեր հոգիների մեջ, մեր սրտերի մեջ, մեր ընտանիքների մեջ, մեր շրջապատի մեջ, մեր ազգի մեջ և այդպես փոխադարձաբար ամբողջ աշխարհի վրա:

Միքենք իրար, և Աստված մեզ կսիրի և Աստված Իր խաղաղությունը և սերը պիտի տա նաև բոլորին, ովքեր դրա կարիքը ունեն: Մենք է, որ պիտի Աստծուն հրավիրենք դարձյալ երկիր, մենք է, որ պիտի խնդրենք, որ Աստված նորից գա և Իր սերը տարածի, և մենք ենք խաղաղության պահողները այս աշխարհի վրա և նաև մենք կարող ենք լինել, եթե սխալ գործենք, որպեսզի թշնամին հաղթանակի այս երկրի վրա:

Թող Աստուծո սերը, Աստուծո խաղաղությունը և Աստուծո ողորմությունը անպակաս լինի ձեզանից և մեր ազգի և ամբողջ աշխարհի վրայից այժմ և միշտ և հավիտյանս հավիտենից, ամեն: